

Interes a „filtry“

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2012](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2012](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 25. 10. 2012
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 25. 10. 2012

Interes a „filtry“

Reaktivitu musíme dnes považovat za inherentní výbavu, ba přímo za bytostnou součást každého (pravého) jsoucího (jsoucna). Nesmíme ji však chápat jako něco až druhotného (původně to bylo obsaženo v samotném pojmenování, neboť reakce byla chápána jako odpověď na nějakou akci zvenčí); předpokladem každé skutečné reakce (která neznamená pohromu pro příslušné „jsoucí“) je vnímavost, sensitivita, ale ta zahrnuje i jistý „interes“. Ovšem všude tam, kde najdeme vnímavost, najdeme také něco jako neschopnost vnímat, ale kromě toho i nevíli vnímat. Meze reaktivity jsou dány např. prahem vnímavosti; ale vedle toho, co zůstává pod tímto prahem (o kterém má smysl mluvit jen v souvislosti s příslušnou skutečností a jejím „působením“), je mnohé z toho, nač je určité „jsoucí“ schopno reagovat, aktivně z případného reagování větší nebo menší měrou vylučováno, zatímco naopak na něco jiného je vnímavost i reagování zaměřeno. Tedy vedle zájmu o něco (a vedle neschopnosti reagovat) je možný také dezinteres. Co vlastně znamená takový aktivní dezinteres? Metaforicky řečeno to znamená použití jistých „filtrů“ (dobře to známe např. z fotografování); jak takové filtry vskutku fungují, tím ovšem zůstává neobjasněno. Jediné, co odlišuje dezinteres od neschopnosti se interesovat, je asi příslušná „zkušenostní“ báze, ať už jde o zkušenost individuální či sociálně a dokonce geneticky založenou.

(Písek, 121025-2.)